

NAPUŠTENO PLOVILO NA VEZU U MARINI – ODGOVORNOST MARINE¹

Vrhovni sud Republike Hrvatske

Presuda broj Rev- x 778/2014 od 8. siječnja 2015.

Vijeće: Željko Glušić kao predsjednik vijeća te Renata Šantek, Damir Kontrec, Željko Pajalić i Aleksandar Peruzović kao članovi vijeća

Ugovor o stalnom vezu prestao je protekom roka na koji je sklopljen. Nakon prestanka ugovora korisnik veza (tužitelj) nije preuzeo plovilo, pa je ono ostalo na vezu u marini. Zbog nekorištenja i neodržavanja plovila došlo je do propadanja drvene konstrukcije plovila. Marina (tuženik) je poduzela sve mјere kako bi zaštитila imovinu tužitelja i spriječila potonuće plovila te je plovilo izvadila iz mora i smjestila na suhi vez. Korisnik veza u sporu nije dokazao postojanje pretpostavki za odštetnu odgovornost marine prema ugovoru o vezu. Ugovorom o vezu isključena je obveza marine da naknadi štetu na plovilu nastalu uslijed neodržavanja, zapuštenosti, istrošenosti i dotrajalosti plovila, a ugovorom nije ugovorena obveza marine da održava tužiteljevo plovilo. Tužitelj nije dokazao niti pretpostavke za izvanugovornu odgovornost marine.

Korisnik veza kao tužitelj zahtijeva da mu marina kao tuženik naknadi štetu na plovilu. U postupku je utvrđeno da su stranke sklopile ugovor o stalnom vezu za smještaj tužiteljevog plovila dužine 11,23 m, širine 2,76 m, težine 4.000 kg, registarske oznake K., tip plovila MS u marini tuženika. Ugovor o vezu je prestao protekom roka na koji je sklopljen. Nakon prestanka ugovora, korisnik veza nije preuzeo plovilo, pa je ono ostalo na vezu u marini. Zbog nekorištenja i neodržavanja plovila došlo je do propadanja drvene konstrukcije plovila na kojem se s jedne strane pojavila rupa zbog crvotočine. Tuženik je plovilo izvadio iz mora i time spriječio njegovo potonuće. Nakon prestanka ugovora i ostavljanja napuštenog plovila na vezu u marini, tuženik je dopisom obavijestio tužitelja da se plovilo nalazi u izuzetno lošem stanju i da se po procjeni brodograditelja popravak ne isplati, a istim dopisom je tužitelj pozvan da podmiri dugovanja prema tuženiku.

¹ Rad je rezultat istraživanja u okviru znanstvenoistraživačkog projekta Jadranskog zavoda Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti pod nazivom *Razvoj suvremenog pravnog i osigurateljnog režima za hrvatske marine – unapređenje konkurentnosti, sigurnosti, sigurnosne zaštite i zaštite morskog okoliša (DELICROMAR)*, koji je financirala Hrvatska zaklada za znanost (HRZZ UIP-2013-11-3061), www.delicromar.hazu.hr.

Svjedoci saslušani u postupku potvrdili su da je tuženik poduzeo sve mjere kako bi se zaštitila imovina tužitelja.

Nadalje, u postupku je utvrđeno da je člankom 13. Ugovora isključena obveza tuženika da naknadi štetu na plovilu nastalu uslijed neodržavanja, zapuštenosti, istrošenosti i dotrajalosti plovila. Također, sudovi su utvrdili da tuženik prema Ugovoru nije bio u obvezi čuvati plovilo u smislu njegovog održavanja već samo u smislu zaštite od krađe ili oštećenja te da tužitelj nije dao nalog tuženiku da se plovilo održava.

S obzirom na takva činjenična utvrđenja Općinski sud u Splitu, kao prвostupanjski sud, presudom br. P-96/04 od 25. listopada 2011. odbio je tužbeni zahtjev tužitelja kojim je tražio da mu tuženik isplati iznos od 120.000,00 EUR sa zateznom kamatom kao i zahtjev za naknadu troškova postupka, a tužitelja je obvezao da tuženiku naknadi troškove postupka.

Tuženik je uložio žalbu protiv prвostupanjske presude, a drugostupanjskom presudom Županijskog suda u Splitu br. Gžx-721/12 od 25. listopada 2011. odbijena je žalba tužitelja i potvrđena je prвostupanjska presuda, kao i odluka o troškovima postupka.

Protiv presude suda drugog stupnja tužitelj je pravodobno podnio reviziju zbog počinjenih bitnih povreda odredaba parničnog postupka, te pogrešne primjene materijalnog prava. Predložio je da se prihvati revizija i ukinu obje nižestupanjske presude, te predmet vratи na ponovno suđenje prвostupanjskom sudu.

U odgovoru na reviziju tuženik je istaknuo da tužitelj pobija činjenično stanje, zbog kojeg razloga reviziju nije moguće podnijeti.

Vrhovni sud Republike Hrvatske (u nastavku VSRH) odlučio je da revizija nije osnovana. Istaknuo je da se zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja revizija ne može izjaviti, a tužitelj u reviziji izrijekom navodi da su nižestupanjski sudovi pogrešno i nepotpuno utvrdili činjenično stanje, jer nisu uzeli u obzir činjenicu da je tuženik po isteku ugovora uskladišto tuženikovo plovilo na suhom vezu u krugu marine.

Tužitelj u reviziji ponavlja tvrdnjу da je za nastalu štetu saznao tek 1. studenog 2001. godine te da je tu činjenicu potvrdio svjedok M. Međutim, navedena tvrdnja u protivnosti je s činjenicama utvrđenim od strane nižestupanjskih sudova prema kojima je tužitelj o činjenici da nije isplativ popravak saznao još 1996. godine kada je o stanju plovila obavješten od strane tuženika. Iz navedenog slijedi da je šteta na plovilu nastala najkasnije 1997. godine, pa je nastupila zastara u smislu odredbe čl. 376. st. 2. ZOO-a prema kojem potraživanje naknade štete u svakom slučaju zastarijeva za pet godina od kada je šteta nastala, pa je

irelevantno kada je tužitelj saznao za štetnika. VSRH smatra da nije osnovana tvrdnja tužitelja da su nižestupanjski sudovi propustili primijeniti odredbu čl. 731. ZOO-a. To iz razloga što nije sporno da je ugovorni odnos između tužitelja i tuženika prestao još 1992. godine, te da je od 1992. godine predmetno plovilo bilo na vezu, prvo u moru, a zatim na suhom vezu, kod tuženika bez ugovornog odnosa. U takvoj situaciji, a pogotovo kada između parničnih stranaka nije bilo ugovoreno da će tuženik i održavati plovilo tužitelja, pravilan je zaključak da ne postoji ugovorna odgovornost za štetu, a niti je tužitelj dokazao pretpostavke izvanugovorne odgovornosti za štetu.

Radi navedenog, VSRH je odlučio da nije osnovan revizijski razlog pogrešne primjene materijalnog prava, pa je temeljem čl. 393. ZPP-a revizija tužitelja odbijena.

Dr. sc. Vesna Skorupan Wolff, znanstveni savjetnik u trajnom zvanju
Jadranski zavod Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti

Summary:

ABANDONED VESSELS IN BERTHS IN MARINAS – MARINA OPERATOR LIABILITY

The permanent berthing contract was terminated after the expiry of the contract period. After the termination of the contract, the berth user (the plaintiff) did not collect the vessel, thus it remained in berth in the marina. Because the vessel was not used and maintained, the wood construction decayed. The marina (the defendant) undertook all the measures needed to protect the plaintiff's property and to prevent the vessel from sinking, recovered the vessel from the sea and put it in dry berth. The berth user in dispute has not proven the existence of any assumptions for the marina operator's liability for damage pursuant to the berthing contract. The berthing contract further excludes the obligation of the marina to settle the damage to the vessel caused by the non-maintenance, neglect, waste and wearing out thereof, and no obligation of the marina to maintain the plaintiff's vessel was foreseen by the contract. The plaintiff has neither proven the assumptions for the extra-contractual liability of the marina.